

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 19.09. 2017 r.

BKO.I.0841.2.2017.MP2.ZGK.BW.JK

Pan
Witold Missala
Likwidator
Instytutu Rozwoju Służb
Społecznych w likwidacji
ul. Marszałkowska 34/50
00-554 Warszawa

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI W TRYBIE UPROSZCZONYM

Na podstawie § 9 ust. 4 umowy nr 10/DPS/2017 z dnia 1 marca 2017 r. w dniach od 31 lipca do 31 sierpnia 2017 r. została przeprowadzona kontrola *realizacji zapisów umowy na wykonanie czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania likwidacyjnego Instytutu Rozwoju Służb Społecznych*¹.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie: Zdzisława Grażyna Kulesza, Beata Wrześniewska i Jowita Kubiak na podstawie upoważnień nr BKO-IV.160.118.2017, BKO-IV.160.119.2017 i BKO-IV.160.120.2017, wydanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 27 lipca br

Przedmiotem kontroli była realizacja postanowień umowy nr 10/DPS/2017 z dnia 1 marca 2017 r. przez Likwidatora Instytutu Rozwoju Służb Społecznych².

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Likwidatora w zakresie realizacji zadań określonych w umowie nr 10/DPS/2017 z dnia 1 marca 2017 r.³ należy ocenić:

- 1) pozytywnie – zadania wskazane w § 2 ust. 2 pkt 1-3, 5-6, 8, 10-12, 14, 18-20, 22a;
- 2) pozytywnie z nieprawidłowościami/uchybieniami – zadania wskazane w § 2 ust. 2 pkt 4 oraz ust. 7, 9, 13, 21, 22b;

¹ Przywoływany dalej jako Instytut lub IRSS.

² Przywoływany dalej jako Likwidator.

³ Terminy realizacji zadań zostały szczegółowo wskazane w Harmonogramie czynności likwidacyjnych.

Natomiast zadania określone w § 2 ust. 2 umowy w pkt 15-17, 23-26 są w trakcie realizacji.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli, które poczyniono w wyniku zbadania przedłożonej dokumentacji, dotyczącej rzeczywistego przebiegu wykonania zadań określonych ww. umową:

1. Zadania zrealizowane w terminie wyznaczonym w Harmonogramie czynności likwidacyjnych

1. W terminie do dnia 10 marca 2017 r. Likwidator sporządził Harmonogram czynności likwidacyjnych⁴, który był wielokrotnie poprawiany i ostateczna wersja została przyjęta z dniem 23 maja 2017 r.
2. Likwidator zawiadomił kontrahentów⁵ oraz bank prowadzący rachunek bankowy – Bank Pekao S.A.⁶ – o otwarciu likwidacji Instytutu, a także zgłosił do Krajowego Rejestru Sądowego wniosek o wpisanie otwarcia likwidacji Instytutu i likwidatora⁷ i zamieścił dwukrotnie w dzienniku „Rzeczpospolita” ogłoszenia o otwarciu likwidacji Instytutu⁸.
3. W terminach wskazanych w pkt 7 i 19 Harmonogramu zostały wydane nr 4/2016 i 1/2017 czasopisma naukowego „Niepełnosprawność i Rehabilitacja”⁹.
4. Zrealizowane zostało zadanie związane z organizacją zjazdów szkoleniowych w Białobrzegach, w ramach projektu unijnego, specjalizacji II stopnia w zawodzie: pracownik socjalny¹⁰ w terminach wskazanych w Harmonogramie w punktach 8, 18, 23, 31, 33, 38, 44, 48 (przy czym zjazd zaplanowany na dzień 14 lipca br. odbył się jeden dzień po wyznaczonym terminie).
5. Likwidator złożył do KRS w terminie określonym w pkt 49 Harmonogramu sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.¹¹ oraz sporządził plan finansowy

⁴ Przywoływany dalej jako Harmonogram

⁵ Wzór „Zawiadomienie o otwarciu likwidacji Instytutu kontrahentów stan na 20 marca 2017 r.” zawierający 57 pozycji, potwierdzenia nadania korespondencji do 5 podmiotów z dnia 10.03.2017 r., wyjaśnienia Likwidatora z dnia 04.08.2017 r.

⁶ Aneks nr 2/2017 zawarty z Bankiem Pekao S.A. w dniu 15.03.2017 r.

⁷ Wniosek do Sadu Rejonowego dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego o zmianę danych podmiotu złożony dnia 13.03.2017 r. Postanowienie Sadu Rejonowego dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 23.05.2017 r. o wpisanie otwarcia likwidacji Instytutu i likwidatora.

⁸ W dniach 7 i 15.03.2017 r.

⁹ Powyższe egzemplarze stanowią załącznik do akt kontroli.

¹⁰ Na podstawie umowy POWR.02.05.00-0030/15-00 z dnia 22.06.2016 r.

¹¹ Wniosek o zmianę wpisu do KRS w sprawie złożenia sprawozdania finansowego za 2016 r. z dnia 04.07.2017 r.

likwidacji Instytutu i szczegółowy preliminarz wydatków z budżetu Instytutu, zgodnie z pkt 28 Harmonogramu¹².

6. Zrealizowane zostały w terminach przewidzianych w pkt 34 i 51 Harmonogramu zadania związane z inwentaryzacją zasobu bibliotecznego¹³ oraz jego przekazaniem do Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych¹⁴. Kontrolujący zwrócili jednakże uwagę, że w podpisanej w dniu 28 czerwca 2017 r. umowie sprzedaży nieruchomości położonej w Białobrzegach nie wyszczególniono, że zasób biblioteczny nie podlega sprzedaży, gdyż jest wyłączony z postępowania likwidacyjnego z mocy ustawy¹⁵. Dopiero na skutek interwencji MRPiPS, treść umowy została skorygowana – w protokole spisany aktem notarialnym Rep. A nr 8943/2017 z dnia 31.07.2017 r. strony umowy sprzedaży zgodnie oświadczyły, że księgozbiór należący do Instytutu nie stanowił składnika zorganizowanej części przedsiębiorstwa stanowiącego przedmiot umowy sprzedaży.
7. Stosownie do pkt 14, 41 i 46 Harmonogramu zostały sporządzone: wykaz spraw sądowych i postępowań administracyjnych, wykaz spraw zakończonych oraz innych niezakończonych, na podstawie którego dokumentacja dotycząca tych spraw została protokolarnie przekazana do MRPiPS¹⁶.
8. Na przekazanym kontrolującym *wykazie umów cywilnoprawnych, których stroną jest Instytut według stanu na dzień otwarcia likwidacji Instytutu*¹⁷, widniała data 26 lipca br., a zgodnie z pkt 12 Harmonogramu miał on zostać sporządzony w terminie do dnia 31 marca br. Dopiero w dniu podpisywania przez Likwidatora listy kontrolnej¹⁸, w której wskazano, że zadanie zrealizowano po terminie, Likwidator przedstawił wykaz datowany na dzień 14 marca br. i wyjaśnił, że był on na bieżąco uzupełniany i dlatego przedłożył uprzednio do kontroli aktualną wersję.

¹² W dniu 28.04.2017 r. Likwidator przekazał do Dyrektora Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej w MRPiPS plan finansowy likwidacji (stanowi załącznik do akt kontroli).

¹³ Z wyjaśnień Likwidatora udzielonych kontrolującym w dniu 04.08.2017 r. wynika, że spis biblioteczny podlegał weryfikacji przez zespół Likwidatora (1.805 pozycji). Spis biblioteczny z dnia 22.05.2017 r. Ośrodka w Białobrzegach oraz Instytutu stanowi załącznik do akt kontroli.

¹⁴ Na mocy decyzji z dnia 17.07.2017 r. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej księgozbiór IRSS m.in. książki, raporty, ekspertyzy, artykuły specjalistyczne, czasopisma został przekazany do Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych.

¹⁵ Przepis art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 30.04.2010 r. *o instytucjach badawczych* (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1158 ze zm.).

¹⁶ Protokół przekazania dokumentacji z dnia 19.04.2017 r. Wykaz – korekta spraw zakończonych i niezakończonych. Pismo z dnia 29.03.2017 r. Dyrektora DPS MRPiPS do Likwidatora.

¹⁷ W ww. wykazie zostały zaewidencjonowane wskazane w pkt 35 Harmonogramu – porozumienia z MRPiPS, na podstawie których delegowane zostały sprawy należące do właściwości poszczególnych departamentów Ministerstw.

¹⁸ Opracowany przez kontrolujących dokument *Lista kontrolna dotycząca realizacji postanowień umowy nr 10/DPS/2017 z dnia 1 marca 2017 r. na wykonanie czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania likwidacyjnego Instytutu Rozwoju Służb Społecznych (stan na dzień 31.07.2017 r.)*. Po analizie przedłożonych przez Likwidatora dokumentów i wyjaśnień, ustalenia zawarte w Liście zostały skorygowane.

9. W terminie określonym w pkt 16 Harmonogramu Likwidator sporządził wniosek do Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych¹⁹. Jednakże otrzymał odmowę wypłaty środków z FGŚP wraz z uzasadnieniem.
10. Zadanie związane z przeprowadzeniem zjazdów szkoleniowych i zorganizowaniem egzaminów końcowych ze specjalizacji z organizacji pomocy społecznej zostało zrealizowane w terminach wskazanych w punktach 2, 10, 20, 24, 30, 37 Harmonogramu²⁰. Jednakże w toku czynności kontrolnych w terminie wyznaczonym w upoważnieniach, kontrolujący nie mogli zbadać prawidłowości realizacji powyższego zadania, bowiem brak było przedmiotowej dokumentacji w przekazanej kontrolującym. Na prośbę kontrolerów o przekazanie ww. dokumentacji, Zastępca Dyrektora Instytutu poinformowała²¹, że przekazano je do Archiwum Sieradzkiego „Archiwista” sp. z o.o. w Sieradzu i najwcześniej mogłyby być dostarczone w dniu 8 sierpnia 2017 r., tj. po upływie terminu upoważnień do kontroli. Dopiero w odpowiedzi na ponowną prośbę, skierowaną po przedłużeniu terminu upoważnień do kontroli²², o przekazanie przedmiotowej dokumentacji i powołanie się przez kontrolujących na postanowienie § 6 umowy przechowania zawartej w dniu 26 czerwca 2017 r. ze spółką „Archiwista” sp. z o.o.²³, Likwidator przekazał w dniu 10 sierpnia br. poświadczone za zgodność z oryginałem kopie akt i kontrolujący mogli potwierdzić zrealizowanie przedmiotowego zadania.
11. Określone w pkt 17 Harmonogramu zadanie polegające na sporządzeniu przez rzeczoznawcę majątkowego operatu szacunkowego nieruchomości zabudowanej w Białobrzegach wraz z wyposażeniem stanowiącym Ośrodek Szkoleniowy zostało zrealizowane w terminie. Sporządzony na podstawie umowy zlecenia z dnia 15 marca 2017 r.²⁴ jeden egzemplarz „Operatu szacunkowego nieruchomości zabudowanej Ośrodkiem Szkoleniowym w Białobrzegach przy ul. Wczasowej 15a, na terenie gminy Nieporęt, uregulowanej w księdze wieczystej KW nr WAIL/00043949/0”²⁵ został przekazany przez Likwidatora w dniu 31 marca 2017 r. do MRPiPS. Natomiast, zgodnie

¹⁹ Wniosek – wykaz zbiorczy dane podstawowe Instytutu z dnia 31.03.2017 r. stanowi załącznik do akt kontroli.

²⁰ Programy zjazdów, listy obecności, listy osób przystępujących do egzaminu, protokoły z posiedzeń Komisji egzaminacyjnej z dnia 04.05.2016 r. i 01.06.2016 r.

²¹ Protokół ustnych wyjaśnień p. ██████████ z dnia 02.08.2017 r.

²² Termin upoważnień do kontroli został przedłużony do dnia 31.08.2017 r.

²³ Przywołany przepis stanowi, że „do czasu zakończenia likwidacji Przechowawca dostarczy Likwidatorowi żądane dokumenty na koszt własny w ciągu 48 godzin od czasu złożenia dyspozycji pod numerem telefonu” wskazanym w umowie.

²⁴ Z tytułu realizacji ww. umowy na podstawie wystawionej dnia 03.04.2017 r. faktury VAT nr 37/3/2017, Likwidator wypłacił wykonawcy kwotę w wysokości 12.300 zł.

²⁵ Wartość rynkowa nieruchomości zabudowanej Ośrodkiem Szkoleniowym w Białobrzegach wyniosła 11.238.000 zł.

z umową operat miał być sporządzony w dwóch egzemplarzach, ale w przekazanej kontrolującym dokumentacji brak było drugiego egzemplarza operatu.

12. Zadanie wskazane w pkt 32 Harmonogramu „Przetarg na nieruchomości w Białobrzegach (wraz z wyposażeniem)” zostało zrealizowane w wyznaczonym terminie, tj. do dnia 15 maja 2017 r. Obwieszczenie o publicznym przetargu ustnym (licytacji) opublikowano w dzienniku „Rzeczpospolita” w dniu 18 kwietnia 2017 r. Licytacja odbyła się dnia 15 maja 2017 r.²⁶ i została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami²⁷. Żaden z dwóch uczestników licytacji nie zgłosił postąpienia. W dniu 28 czerwca 2017 r. została podpisana umowa sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa²⁸ po cenie wywołania, tj. 11.238.000 zł²⁹. Na mocy protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 31 lipca 2017 r. IRSS przekazał zorganizowaną część przedsiębiorstwa wyłonionemu w trybie przetargu publicznego nabywcy.
13. W terminie przewidzianym w pkt 43 Harmonogramu, tj. do dnia 15 czerwca br. Likwidator rozwiązał wszystkie umowy partnerskie (9) zawarte przez Instytut³⁰.
14. Zgodnie z pkt 13 Harmonogramu, Likwidator przeprowadził w terminie do dnia 31 marca 2017 r. inwentaryzację mienia Instytutu z wyłączeniem zasobu bibliotecznego. W dniu 3 marca br. powołał trzyosobową komisję³¹, która sporządziła trzy spisy z natury inwentaryzowanych przedmiotów nietrwałych w Ośrodku Szkoleniowym w Białobrzegach oraz środków trwałych i przedmiotów nietrwałych w Biurze Instytutu w Warszawie³². Stosownie do standardów rachunkowości³³, wyceny wskazanych w ww. spisach środków trwałych i przedmiotów nietrwałych dokonał rzeczoznawca majątkowy³⁴.

²⁶ Protokół z przetargu na sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa IRSS w likwidacji podpisany przez członków Komisji Przetargowej, powołanej przez Likwidatora na mocy zarządzenia nr 2 z dnia 31.03.2017 r.

²⁷ Zgodnie z przepisami rozdziału 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 05.10.1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu (Dz. U. z 1993 r. nr 97, poz. 443 ze zm.).

²⁸ Akt notarialny Rep. A nr 7482/2017.

²⁹ Nabywca uiścił kwotę 10.114.200 zł dniu 17.05.2017 r., pomniejszoną o wartość wniesionego wadium w wysokości 1.123.800 zł.

³⁰ Wykaz umów cywilnoprawnych, których stroną jest Instytut według stanu na dzień 14.06.2017 r.

³¹ Zarządzenie nr 1 Likwidatora z dnia 03.03.2017 r. w sprawie dokonania inwentaryzacji środków trwałych przedmiotów nietrwałych oraz praw niematerialnych stanowiących mienie IRSS.

³² Dwa arkusze spisu z natury uniwersalne z dnia 15.03.2017 r. i jeden bez wskazanej daty.

³³ Uchwała nr 5/2016 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 26.04.2016 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie inwentaryzacji drogą spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półproduktów, ogłoszona na mocy Komunikatu nr 2 Ministra Finansów z dnia 20.07.2016 r. (Dz. Urz. MF z 2016 r., poz. 55).

³⁴ „Operat szacunkowy nieruchomości zabudowanej Ośrodkiem Szkoleniowym w Białobrzegach przy ul. Wczasowej 15a, na terenie gminy Nieporęt, uregulowanej w księdze wieczystej KW nr WAIL/00043949/0” sporządzony w dniu 25.03.2017 r. i „Operat szacunkowy określenia wartości środków trwałych i wyposażenia Biura IRSS w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 34/50” sporządzony w dniu 17.05.2017 r. przez

15. Dodatkowo Likwidator rozpoczął realizację zaplanowanych w późniejszym terminie niż okres objęty kontrolą, następujących zadań:
- zaspokojenie lub zabezpieczenie zobowiązań Instytutu (pkt 61 Harmonogramu, termin realizacji 31 grudnia 2017 r.) – zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami na koniec lipca 2017 r. praktycznie wszystkie zobowiązania Instytutu zostały zaspokojone z wyjątkiem wynikających z odsetek od nieterminowych wypłat wynagrodzeń pracowników, którzy nie dochodzili swoich należności przed sądem. Dodatkowo istniało zobowiązanie warunkowe (weksel *in blanco*) wobec PFRON z tytułu realizacji projektu zgodnie z umową BAEA/000025/BF/D z dnia 02.09.2015 r. w latach 2015-2016³⁵,
 - rozwiązanie umów cywilnoprawnych, których stroną był Instytut oraz rozliczenie należności i zobowiązań wynikających z tych umów (pkt 62 Harmonogramu, termin realizacji 31 grudnia 2017 r.) – z przekazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że do dnia zakończenia czynności kontrolnych zostało wypowiedzianych 5 umów cywilnoprawnych (nie wliczając wypowiedzianych porozumień).

II. Nieterminowo/częściowo zrealizowane zadania

1. Likwidator sporządził sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. w dniu 26 czerwca 2017 r., tj. po upływie terminu wskazanego w pkt 39 Harmonogramu³⁶.
2. Zadanie związane z uporządkowaniem dokumentacji płacowej, osobowej oraz z zakresu ubezpieczeń społecznych zostało zrealizowane w części. Z wyjaśnień Likwidatora wynika, że „porządkowanie dokumentacji płacowej rozpoczęło się 6 marca br.”. przeprowadzono w szczególności analizy wszystkich wypłat wynagrodzeń dokonanych w 2016 r., sporządzono brakujące informacje PIT-11, weryfikowano i skorygowano stwierdzone błędy w informacjach PIT-11, skorygowano deklaracje PIT-4R za 2016 r. oraz złożony do organu podatkowego wnioski o stwierdzenie nadpłaty na kwotę około 50 tys. zł, sporządzono listy płac (za okres od września 2016 r.). Natomiast „dokumentacja osobowa nie była porządkowana”³⁷.

rzeczoznawcę majątkowego p. [REDAKTOWANE] (w operacie błędnie wskazano, że Instytut jest w upadłości, zamiast w likwidacji).

³⁵ Pismo Likwidatora z dnia 03.08.2017 r. (znak: IRSS/495/L/2017). „Lista wierzycieli IRSS – stan na 15.03.2017 r.” obejmujący 46 pozycji (niepodpisany).

³⁶ Termin wskazany w pkt 39 Harmonogramu upływał z dniem 15.06.2017 r. Sporządzone przez Likwidatora sprawozdanie finansowe Instytutu za 2016 r. zostało zatwierdzone przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 30.06.2017 r.

³⁷ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

3. Z przekazanej kontrolującym dokumentacji wynika, że zadanie polegające na przekazaniu praw i dokumentacji tytułu „Niepełnosprawność i Rehabilitacja” podmiotowi wskazanemu przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zostało zrealizowane po wyznaczonym w pkt 27 Harmonogramu terminie³⁸, bowiem Likwidator dopiero w dniu 8 maja 2017 r. wysłał drogą elektroniczną projekt umowy o zmianę wydawcy czasopisma do Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych.
4. Po wyznaczonym w pkt 29 Harmonogramu terminie³⁹ zostało zrealizowane zadanie dotyczące wypowiedzenia porozumienia o współpracy pomiędzy IRSS a Ministrem Pracy i Polityki Społecznej w zakresie CKE⁴⁰.
5. Stosownie do pkt 42 Harmonogramu Likwidator miał sporządzić w terminie do dnia 15 czerwca 2017 r. wykaz i wycenę praw niematerialnych związanych z publikacjami Instytutu. Likwidator przekazał kontrolującym wykaz według stanu na dzień 3 listopada 2016 r.⁴¹, na którym brak daty jego sporządzenia. Na pytanie kontrolujących czy została dokonana wycena powyższych praw, Likwidator wyjaśnił, że „sprawa praw autorskich przysługujących Instytutowi do publikacji ujętych w wykazie jest w toku. Do tej pory odnaleziona została 1 umowa. W związku z powyższym Likwidator w sierpniu wystąpi do pozostałych autorów o przekazanie kopii umowy oraz zaproponowanie wynagrodzenia dla Instytutu za zwrotne przeniesienie praw do publikacji”⁴².
6. Zgodnie z pkt 25 Harmonogramu zadanie związane ze zbadaniem prawidłowości wyceny aktywów i pasywów ustalonej przed postawieniem Instytutu w stan likwidacji miało zostać zrealizowane w terminie do dnia 30 kwietnia 2017 r. Z wyjaśnień Likwidatora⁴³ wynika, że przy współpracy Zespołu Likwidacyjnego zweryfikował stan aktywów i pasywów na dzień 31 grudnia 2016 r., tj. w momencie sporządzenia sprawozdania finansowego. Zobowiązania były weryfikowane na bieżąco, przy badaniu zobowiązań badano saldo po saldzie w ewidencji księgowej, zobowiązania wobec ZUS i wobec pracowników analizowano przy okazji sporządzania PIT-ów. Likwidator zaznaczył, że „okazało się, że pracownicy działu księgowości Instytutu pracujący do połowy lutego

³⁸ Tj. 30.04.2017 r.

³⁹ Tj. 10.05.2017 r.

⁴⁰ Z pisma Dyrektora DPS MRPiPS z dnia 09.06.2017 r. wynika, że Likwidator złożył wypowiedzenie porozumienia pismem z 17.05.2017 r., ale skierował je do niewłaściwego podmiotu, tj. zamiast do Ministra do Ministerstwa. Pismem z dnia 28.06.2017 r. Likwidator poinformował Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, że wypowiada porozumienie z dnia 21.06.2012 r., którego przedmiotem było ustalenie zasad wynagradzania za współpracę z Centralną Komisją Egzaminacyjną ds. stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych. Tego samego dnia Likwidator wypowiedział ww. porozumienie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

⁴¹ Wykaz praw niematerialnych związanych z publikacjami Instytutu stan na dzień 03.11.2016 r.

⁴² Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017. Projekt pisma do autorów.

⁴³ Protokół ustnych wyjaśnień Likwidatora z 1-2.08.2017 r.

2017 r. na podstawie umów zleceń nie rozliczali transakcji zwielokrotniając w ten sposób liczbę sald rozrachunkowych, co doprowadziło do tego, że zestawienie analityczne sald obrotów Instytutu na dzień 31.12.2016 r. obejmowało około 500 sald, a po powyższej analizie obejmuje niemal trzykrotnie mniej⁴⁴. Kontrolujący nie mogli zweryfikować powyższych wyjaśnień, gdyż Likwidator nie przedstawił w powyższym zakresie żadnej dokumentacji.

III. Niezrealizowane zadania i stwierdzone nieprawidłowości

1. Do dnia wszczęcia kontroli Likwidator nie zrealizował zadania związanego ze złożeniem do KRS sprawozdań finansowych Instytutu za lata 2014–2016, przy czym termin wskazany w pkt 49 Harmonogramu upłynął z dniem 15 lipca 2017 r. Likwidator wyjaśnił⁴⁵, że „odnośnie sprawozdań za 2014 i 2015 r. w chwili rozpoczęcia likwidacji nie było wzmianek o złożeniu sprawozdań finansowych w KRS (...) Instytut złożył wnioski, ale go nie opłacił. W dniu 31 lipca 2017 r. Sąd zwrócił niewpisane sprawozdania finansowe. W najbliższym czasie zostanie złożony wniosek – w sierpniu”. Kontrolujący zwrócili uwagę, że stosownie do postanowień art. 69 ust. 1 ustawy *o rachunkowości*⁴⁶ oraz § 36 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2010 r.⁴⁷ – likwidator jest zobowiązany do złożenia sprawozdania finansowego, a niewykonanie powyższych obowiązków może wiązać się z odpowiedzialnością wskazaną w art. 79 ustawy *o rachunkowości*.
2. Zadanie określone w pkt 15 Harmonogramu dotyczące dokonania wyceny wartości nieruchomości i ruchomości zostało wykonane po terminie⁴⁸ – „Operat szacunkowy określenia wartości środków trwałych i wyposażenia Biura IRSS w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 34/50” został sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 17 maja 2017 r. W dokumentacji przekazanej kontrolującym brak było umowy dotyczącej opracowania przedmiotowego operatu. Likwidator wyjaśnił⁴⁹, że wycena ruchomości Instytutu w Biurze w Warszawie została zlecona p. [REDAKTED] jako dalszy etap współpracy, tj. wcześniej zawartej z nią umowy na sporządzenie operatu szacunkowego

⁴⁴ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

⁴⁵ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień Likwidatora z 1-2.08.2017 r.

⁴⁶ Ustawa z dnia 29.09.1994 r. *o rachunkowości* (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 ze zm.).

⁴⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.11.2010 r. *w sprawie tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji, przekształcania, włączania lub likwidacji instytutów badawczych* (Dz. U. z 2010 r., nr 230, poz. 1512).

⁴⁸ Dokonanie wyceny wartości nieruchomości i ruchomości miało nastąpić w terminie do dnia 31.03.2017 r.

⁴⁹ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

nieruchomości w Białobrzegach⁵⁰. Kontrolujący zwrócili uwagę, że Likwidator dysponuje środkami publicznymi, a zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 1 i 2 w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy *o finansach publicznych*⁵¹ – wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację zadań. Kontrolujący zwrócili uwagę, że w przypadku zawierania przez Likwidatora kontraktów w drodze ustnej, druga strona umowy nr 10/DPS/2017 zostaje pozbawiona możliwości sprawdzenia zasadności wydatkowania środków publicznych, nie zna bowiem postanowień, ani wysokości należnego wynagrodzenia.

3. Likwidator nie zrealizował zadania wskazanego w pkt 36 Harmonogramu, polegającego na sporządzeniu wykazu projektów finansowanych ze środków europejskich, których rezultaty miały być zachowane po zakończeniu likwidacji Instytutu, uzasadniając, że sporządzenie powyższego wykazu „było zbędne ponieważ Instytut realizował oraz realizuje (końcowy etap projektu) jeden tylko projekt – POWER”.

IV. Realizacja zadań związanych z finansami i rachunkowością IRSS

1. Ewidencja księgową Instytutu za okres od dnia otwarcia postępowania likwidacyjnego nie była prowadzona na bieżąco. Likwidator wyjaśnił, że „wynika to z faktu, że pierwszymi czynnościami księgowymi koniecznymi do wykonania było sporządzenie sprawozdania finansowego za 2016 r., a jeszcze wcześniej przeanalizowanie wszystkich zrealizowanych wypłat wynagrodzeń w 2016 r. i uzupełnienie informacji PIT-11. Obecnie kończą się prace nad sporządzeniem sprawozdania finansowego za rok obrotowy 1 stycznia-28 lutego 2017 r. i dopiero później zostanie uzupełniona ewidencja księgową za okres likwidacji Instytutu”⁵².
2. Na pytanie kontrolujących dlaczego od dnia otwarcia likwidacji nie wprowadza w księgach rachunkowych Instytutu zdarzeń gospodarczych w postaci zapisów na podstawie dowodów księgowych, Likwidator poinformował, że prace porządkująco-analityczne w zakresie zastanej dokumentacji księgowo-finansowej rozpoczął w dniu 6 marca 2017 r., a opóźnienia w bieżących pracach księgowo-rachunkowych wynikały m.in. z następujących przyczyn: konieczności wykonania prac dotyczących sprawozdania

⁵⁰ Na podstawie faktury VAT nr 58/05/2017 z dnia 19.05.2017 r. Likwidator wypłacił wykonawcy kwotę w wysokości 3.690 zł.

⁵¹ Ustawa z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych* (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 ze zm.).

⁵² Pismo Likwidatora z dnia 02.08.2017 r.

finansowego na 31 grudnia 2016 r., przygotowania sprawozdania na dzień poprzedzający postawienie Instytutu w stan likwidacji, dokonania analizy wszystkich wypłat zrealizowanych w 2016 r. w celu sporządzenia brakujących informacji PIT-11 i skorygowania wcześniej sporządzonych deklaracji podatkowych i ZUS, czynności związanych z toczącymi się postępowania sądowymi z powództwa byłych pracowników Instytutu o należności z tytułu niewypłaconych wynagrodzeń, porządkowania dokumentacji płacowej za 2016 r., weryfikacji zobowiązań i należności Instytutu (przede wszystkim wezwań do zapłaty, wykazów niezapłaconych faktur, zgłoszeń wierzytelności dokonywanych przez wierzycieli Instytutu, zapisów na kontach rozrachunkowych), czynności związanych z porządkiem sald rozrachunkowych. Ponadto Likwidator zaznaczył, że „bieżące dokumenty księgowe od marca 2017 r. są obecnie sukcesywnie księgowane i według stanu na dn. 9.08.2017 r. wprowadzono do ksiąg rachunkowych wszystkie dokumenty zakupowe z marca 2017 r. oraz częściowo z kwietnia 2017 r.”⁵³

4. Niemniej jednak przepis art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości wyraźnie stanowi, że księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, bezbłędnie, sprawdzalnie i bieżąco. Ustawodawca nie przewidział od tej reguły żadnych wyjątków. Ponadto w skład 5-osobowego zespołu Likwidatora wchodziły dwie księgowe (do których obowiązków należało prowadzenie księgowości, sporządzanie sprawozdań finansowych, deklaracji podatkowych oraz deklaracji ZUS⁵⁴) i jeden biegły rewident.
5. W dniu 31 marca 2017 r. Likwidator wydał zarządzenie nr 3/2017, na podstawie którego wprowadził zmiany w dokumencie Polityka Rachunkowości i Plan Kont z dnia 30 marca 2015 r. – w załączniku nr 1 (aneks nr 1) wprowadził m.in. konta ZESPOŁU 5, na którym miała być prowadzona ewidencja pozabilansowa kosztów realizowanych projektów PFRON oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Prowadzenie ewidencji wydatków dokonywanych przez IRSS w likwidacji w związku z realizacją projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Likwidator zlecił podmiotowi zewnętrznemu za wynagrodzeniem miesięcznym 1.000 zł netto⁵⁵.
6. Zgodnie z pkt 11 Harmonogramu zadanie związane z otwarciem ksiąg rachunkowych na dzień otwarcia likwidacji Instytutu miało zostać zrealizowane w terminie do dnia 31 marca 2017 r. Likwidator na potwierdzenie realizacji powyższego zadania przekazał kontrolującym następujące dokumenty: *Zestawienie sald wszystkich kont pomocniczych za miesiąc: 03-2017*, w którym widnieje zapis „brak zamkniętych miesięcy” oraz

⁵³ Pismo Likwidatora z dnia 09.08.2017 r., znak: IRSS/501/L/2017.

⁵⁴ Pismo Likwidatora z dnia 02.08.2017 r.

⁵⁵ Umowa z dnia 02.05.2017 r.

dokument księgowy od 1/U/2016 do 12/U/2016. Żaden ze wskazanych dokumentów nie potwierdzał otwarcia ksiąg na dzień otwarcia likwidacji Instytutu. Przekazana dokumentacja nie zawierała bilansu otwarcia ksiąg rachunkowych na dzień otwarcia likwidacji (ani bilansu zamknięcia ksiąg na dzień zakończenia działalności Instytutu), co było niezgodne z przepisem art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy o rachunkowości oraz § 2 ust. 2 pkt 4 umowy nr 10/DPS/2017. Dopiero w toku czynności kontrolnych, w dniu 31.08.2017 r., Likwidator uzupełnił dokumentację, przekazując sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień 28 lutego 2017 r. i obejmujące okres od 01.01. do 28.02.2017 r.⁵⁶

7. Do dnia wszczęcia czynności kontrolnych Likwidator nie wykonał zadania polegającego na sporządzeniu sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający otwarcie likwidacji Instytutu, wyznaczonego w pozycji 40 Harmonogramu do dnia 15 czerwca 2017 r. W wyjaśnieniach udzielonych kontrolującemu Likwidator wskazał⁵⁷, że nie zostało ono jeszcze sporządzone z uwagi na „obiektywne trudności jakie zastał Likwidator przystępując z dn. 1 marca 2017 r. do procesu likwidacji, w tym szczególnie związane ze sporządzeniem sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2016 r., [które] spowodowały że prace nad sporządzeniem sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający postawienie Instytutu w stan likwidacji nie mogły zostać podjęte w terminie”. Dopiero w toku czynności kontrolnych, Likwidator przekazał powyższe sprawozdanie do MRPiPS w dniu 31.08.2017 r. (3 miesiące po wyznaczonym terminie).
8. Z uwagi na dokonywanie w badanym okresie płatności również w formie gotówkowej, kontrolujący zwrócili się o przedłożenie raportów kasowych. W odpowiedzi Likwidator wyjaśnił, że „od dnia otwarcia likwidacji Instytut nie prowadzi gospodarki kasowej. Wszelkie wpływy gotówkowe realizowane w Ośrodku w Białobrzegach były pobierane przez Kierownika Ośrodka i przeznaczone na bieżące wydatki związane z funkcjonowaniem Ośrodka, przede wszystkim na zakupy żywnościowe, a sporadycznie na opłacanie mediów (gaz, energia elektryczna), składek na ubezpieczenia PZU pracowników itp. Kierownik Ośrodka rozliczała pobrane środki na formularzach „rozliczenie zaliczki”⁵⁸. Stosownie jednak do postanowień art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości – ujęcie wpłat i wypłat gotówką powinno następować w tym samym

⁵⁶ Sprawozdanie składało się z: bilansu z sumą bilansową w wysokości 7.645.722,16 zł, rachunku zysków i strat, który wykazywał stratę w wysokości -465.379,52 zł, informacji dodatkowej obejmującej wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i wyjaśnienia do sprawozdania.

⁵⁷ Pismo Likwidatora z dnia 03.08.2017 r., znak: IRSS/495/L/2017.

⁵⁸ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

- dniu, w którym zostały dokonane. Natomiast, dokonywane w badanym okresie wypłaty gotówkowe nie pokrywały się z operacjami dokonywanymi na koncie rozrachunkowym⁵⁹.
9. W badanym okresie Instytut dysponował trzema rachunkami bankowymi – ogólnym (podstawowym), dla obsługi POWER oraz dla obsługi Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych⁶⁰. Przy czym pomimo, że zgodnie z deklaracją Likwidatora, dla rozliczania umowy POWR.02.05.00-00-0030/15-00 IRSS posiadał odrębny rachunek bankowy, to wpływy i wydatki z tego tytułu następowały z konta podstawowego.
 10. Z tytułu sprzedaży nieruchomości w Białobrzegach Instytut uzyskał kwotę w wysokości 11.238.000 zł. Na pytanie kontrolujących jaki jest stan środków finansowych Instytutu, Likwidator przedłożył wyciągi z rachunku bankowego podstawowego, na którym na dzień 18 sierpnia br. znajdowała się kwota w wysokości 3.755.005,87 zł⁶¹. Na dzień 18 sierpnia br. Instytut posiadał jedną lokatę sześciomiesięczną na kwotę 5.000.000 zł⁶² (Likwidator w badanym okresie założył w imieniu Instytutu kilka krótkoterminowych lokat⁶³). Łączna suma znajdująca się na rachunkach bankowych Instytutu wraz z wysokością ww. lokaty, to 8.755.005,87 zł.
 11. Na pytanie kontrolujących „czy ze środków otrzymanych z tytułu sprzedaży Ośrodka Szkoleniowego w Białobrzegach ponoszono wydatki”, Likwidator w piśmie z dnia 10 sierpnia br. poinformował, że „objęta przez Likwidatora jednostka organizacyjna z dniem 1 marca 2017 r. praktycznie nie dysponowała żadnymi wolnymi środkami finansowymi, a stan konta bankowego uniemożliwiał normalne rozpoczęcie niektórych czynności likwidacyjnych [...] Dokumentacja dotycząca wydatków pokrywanych ze środków uzyskanych w wyniku sprzedaży Ośrodka w Białobrzegach obejmuje dokumentację m.in.: spraw sądowych (tomy korespondencji sądowej, pozwu, wyliczenia odsetek, ekwiwalentów etc.), wniesionych przez byłych pracowników (roszczenia wynagrodzeniowe), zweryfikowane deklaracje ZUS DRA, ZUS RCA, ZUS RSA i ZUS RZA, następnie zweryfikowane deklaracje podatkowe, listy wynagrodzeń i świadczeń socjalnych (zaległych i bieżących), noty odsetkowe, wezwania do uregulowania zaległości

⁵⁹ Przykładowo wypłata kwoty 1560,70 zł na podstawie rachunku do umowy zlecenia nr 97/2017 z dnia 20.05.2017 r. nie została wykazana na wyciągach z rachunku bankowego, przekazanych przez Likwidatora kontrolującym.

⁶⁰ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

⁶¹ Oprocentowanie rachunku wynosiło 0,0001%, a oprocentowanie *overdraft* -%.

⁶² Oprocentowanie wynosiło 0,30%, data zawarcia 24.05.2017 r., a wygaśnięcie depozytu ma nastąpić 24.11.2017 r.

⁶³ Dwutygodniowa na kwotę 1.000.000 zł (założona w dniu 13.07.2017 r., wygaśnięcie depozytu nastąpiło w dniu 27.07.2017 r., oprocentowanie 0,05%, odsetki naliczone – 19,18 zł), miesięczna na kwotę 2.000.000 zł (założona w dniu 31.05.2017 r., oprocentowanie 0,10%, wygaśnięcie depozytu nastąpiło w dniu 30.06.2017 r., odsetki naliczone – 164,38 zł), miesięczna na kwotę 2.000.000 zł (założona w dniu 19.06.2017 r., wygaśnięcie depozytu nastąpiło w dniu 19.07.2017 r., oprocentowanie 0,10%, odsetki naliczone – 164,38 zł).

wobec kontrahentów IRSS, zarówno z 2016 r. jak i okresu od stycznia do 28.02.2017 [...] Wydatkowanie środków uzyskanych ze sprzedaży Ośrodka Szkoleniowego udokumentowane jest wyciągami bankowymi przekazanymi w toku kontroli. Do większości operacji bankowych zostały także okazane i skserowane dokumenty źródłowe, w szczególności listy płac na zaległe i bieżące wynagrodzenia oraz faktury kosztowe⁶⁴.

12. Na prośbę kontrolujących, Likwidator przekazał w dniu 23 sierpnia br. wyciągi z rachunku bankowego wraz z wykazem transakcji zrealizowanych ze środków uzyskanych ze sprzedaży Ośrodka Szkoleniowego w Białobrzegach. Z dokumentów wynikało, że ww. środki zostały przeznaczone w szczególności na: wypłatę wynagrodzeń, w tym również zaległych (w łącznej wysokości ponad 317 tys. zł), wypłatę ekwiwalentów pieniężnych za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe byłym pracownikom Instytutu (w łącznej wysokości ponad 42 tys. zł), opłaty związane z użytkowaniem budynku, w którym Instytut miał swoją siedzibę (w łącznej wysokości ponad 80 tys. zł), spłatę zobowiązań (w łącznej wysokości ponad 1 mln 515 tys. zł), odszkodowania dla byłych pracowników Instytutu (w łącznej wysokości ponad 189 tys. zł).

V. Archiwizacja dokumentów Instytutu

1. W wyjaśnieniach udzielonych kontrolującym Zastępca Dyrektora Instytutu wskazała: „przed postawieniem Instytutu w stan likwidacji funkcjonowała instrukcja kancelaryjna dotycząca obiegu dokumentacji. Obecnie przekazana została do archiwum. Równocześnie informuję, że instrukcja organizacji w zakresie działania Archiwum Zakładowego oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt w 2016 r. była przedmiotem uzgodnień i wymianą korespondencji ze Stowarzyszeniem Archiwistów. Prace przerwane zostały decyzją o likwidacji Instytutu. W Instytucie prowadzono archiwum zakładowe, jednak jego struktura i zasady były przed 1 marca 2017 r. przedmiotem uzgodnień co do struktury i zakresu z wyżej wymienionymi specjalistami. Spisy zdawczo-odbiorcze dokumentacji [archiwalnej] przygotowane zostały i znajdują się w dokumentach z komisji powołanej przez MRPiPS. Instytut nie przekazywał na bieżąco nikomu dokumentacji archiwalnej. Dokumenty archiwalne gromadzone były w Białobrzegach”⁶⁵.
2. Określone w pkt 45 Harmonogramu zadanie polegające na uporządkowaniu zasobu archiwalnego – archiwizowaniu dokumentacji – zaangażowaniu specjalistów, którego

⁶⁴ Pismo Likwidatora z dnia 10.08.2017 r. (data przekazania kontrolującym – 17.08.2017 r.), znak: IRSS/505/L/2017.

⁶⁵ Pismo Zastępcy Dyrektora IRSS z dnia 03.08.2017 r.

termin realizacji upłynął w dniu 30 czerwca br. zostało zrealizowane w niewielkim stopniu.

3. W dniu 26 czerwca 2017 r. Likwidator zawarł umowę przechowania z Archiwum Sieradzkim „Archiwista” sp. z o.o. w Sieradzu⁶⁶, w której nie określono terminu jej realizacji, wskazano jedynie, że dokumenty mają być przechowywane „przez okres wymagany dla poszczególnych rodzajów dokumentów”.
4. Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy przechowania – przekazanie dokumentów miało się odbyć spisem zdawczo-odbiorczym, natomiast z wyjaśnień Likwidatora wynika, że nie przekazano dokumentów na mocy spisów zdawczo-odbiorczych, bowiem są one obecnie sporządzane przez spółkę „Archiwista”.
5. Stosownie do postanowień § 5 umowy przechowania – wykonawcy przysługiwało wynagrodzenie w łącznej wysokości 67.300 zł netto, przy czym po odebraniu dokumentów przechowywanych w Białobrzegach k/Nieporętu – 22.000 zł netto, po odebraniu dokumentów przechowywanych w siedzibie Instytutu w Warszawie – 22.000 zł netto, po przekazaniu Likwidatorowi jednego egzemplarza spisów zdawczo-odbiorczych i wykazu zniszczonych akt, których czas przechowywania upłynął – 23.300 zł netto.
6. Wykonawca otrzymał pierwszą część wynagrodzenia za przejęcie całości zasobu znajdującego się w Ośrodku Szkoleniowym w Białobrzegach. Likwidator wyjaśnił, że „z uwagi na potrzebę korzystania z dokumentacji do wykonywania bieżących zadań uzgodniono z przedstawicielem Spółki Archiwista z Sieradza, że odbiór dokumentacji przeznaczonej do archiwizowania oraz przechowania będzie odbywał się etapowo. W I etapie nastąpiło odebranie dokumentacji przechowywanej w Ośrodku Szkoleniowym w Białobrzegach, co było spowodowane względami proceduralnymi związanymi z przekazaniem obiektu w dn. 31 lipca 2017 r. nowemu właścicielowi. Prace te zostały wykonane w dn. 19 lipca 2017 r. W dn. 26 lipca 2017 r. został wykonany II etap przekazywania dokumentacji z siedziby IRSS w likwidacji – Biuro w Warszawie⁶⁷”. Natomiast, w wyjaśnieniach z dnia 4 sierpnia br.⁶⁸, Likwidator poinformował kontrolujących, że: „kwota 27.060,00 zł została wypłacona 18 lipca 2017 r. na podstawie faktury FV/3/7/17”⁶⁹. Kontrolujący zwrócili uwagę, że zapłata za usługę nastąpiła w dniu

⁶⁶ Oferta powyższej spółki została rekomendowana przez Komisję ds. Wyboru Ofert na Usługi Archiwistyczne, powołaną na mocy zarządzenia nr 05/2017 Likwidatora z dnia 10.06.2017 r., jako najkorzystniejsza spośród trzech ofert, które wpłynęły w odpowiedzi na wysłane zapytania.

⁶⁷ Pismo Likwidatora z dnia 09.08.2017 r., znak: IRSS/501/L/2017.

⁶⁸ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

⁶⁹ Faktura FV/3/7/17 została wystawiona w dniu 07.07.2017 r.

18 lipca 2017 r., natomiast zgodnie z informacją przekazaną przez Likwidatora zadanie zostało wykonane w dniu 19 lipca br., a stosownie do postanowień § 5 umowy przechowania zapłata miała nastąpić po odebraniu dokumentacji. Druga część wynagrodzenia została wypłacono spółce „Archiwista” sp. z o.o. w dniu 8 sierpnia br.

7. Na pytanie kontrolujących w jaki sposób, jakie konkretnie, z jakiego zakresu, jakiej kategorii archiwalnej i ile metrów bieżących przekazał dokumentów i w jakich warunkach je przewożono do Sieradza, Likwidator wyjaśnił, że „przekazana dokumentacja obejmowała różne kategorie archiwalne, w tym między innymi kategorię A i kategorię B50. Szacunkowo można określić, że przekazano już 70mb akt”, dokumenty te były przewożone samochodem ciężarowym do siedziby spółki w Sieradzu „w kartonach i specjalistycznych workach”⁷⁰. W dokumentacji przekazanej podczas wykonywania czynności kontrolnych w Instytucie brak było dokumentów potwierdzających powyższe wyjaśnienia Likwidatora.
8. Dopiero na ponowne pytanie kontrolujących – kto konkretnie nadzorował wydanie spółce „Archiwista” dokumentacji Instytutu znajdującej się w Ośrodku Szkoleniowym w Białobrzegach oraz w Biurze Instytutu i w jakim terminie, Likwidator poinformował, że „dokumentacja była odebrana i przewożona z zachowaniem uzgodnionych zasad i przy wykorzystaniu specjalistycznych opakowań”⁷¹ oraz przekazał kopię zarządzenia nr 06/2017 z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie nadzoru nad przekazywaniem dokumentacji Instytutu do Archiwum Sieradzkiego „Archiwista” sp. z o.o. w Sieradzu⁷². Na mocy wzmiankowanego zarządzenia, Likwidator wyznaczył dwie osoby (jedną z Ośrodka Szkoleniowego w Białobrzegach, drugą z Biura Instytutu w Warszawie) do realizacji zadań dotyczących m.in.: uzgadniania z przedstawicielami spółki „Archiwista” terminów etapowego przekazywania dokumentacji IRSS, nadzorowania sposobu zabezpieczenia dokumentacji przez ww. spółkę⁷³.
9. Na mocy § 3 umowy przechowania wykonawca został zobowiązany do uporządkowania materiałów archiwalnych i przekazania ich do Archiwum Akt Nowych w Warszawie. Z przekazanego kontrolującym przez Likwidatora pisma Prezesa Zarządu „Archiwista” sp. z o.o. z dnia 9 sierpnia 2017 r. wynika, że spółka przyjęła do tego czasu 81 worków dokumentacji z Białobrzegów i 83 worki z Warszawy, porządkowanie przyjętych akt

⁷⁰ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

⁷¹ Pismo Likwidatora z dnia 09.08.2017 r., znak: IRSS/501/L/2017.

⁷² Zarządzenie nr 06/2017 Likwidatora Instytutu Rozwoju Służb Społecznych w likwidacji z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie nadzoru nad przekazywaniem dokumentacji Instytutu celem prac archiwalnych do Archiwum Sieradzkiego Archiwista Spółka z o.o., 98-200 Sieradz, ul. Wojska Polskiego 73.

⁷³ Wskazane wyżej osoby miały realizować zadania do czasu zakończenia z nimi stosunku pracy.

miało rozpocząć się dnia 16 sierpnia br., „po wydzieleniu materiałów archiwalnych, dokumentacja niearchiwalna zostanie uporządkowana i zostaną sporządzone spisy zdawczo-odbiorcze. Uporządkowanie i spisanie materiałów archiwalnych nastąpi po przejściu całości dokumentacji z siedziby Instytutu w Warszawie”⁷⁴.

10. W odpowiedzi na pytanie kontrolujących, Likwidator zapewnił, że „dokumenty dotyczące realizacji projektu POWER zostaną zarchiwizowane zgodnie z obowiązującymi regułami rozliczania projektów dofinansowanych z EFS oraz zostaną przekazane do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do Departamentu Wdrażania EFS. Archiwizacja dokumentacji projektu dotyczyć będzie zarówno zadań merytorycznych, jak i rozliczeń finansowych”⁷⁵.

VI. Sprawy pracownicze

Stan zatrudnienia w Instytucie

1. Z przekazanej dokumentacji wynikało, że na dzień 1 stycznia 2017 r. stan zatrudnienia IRSS w przeliczeniu na pełne etaty wyniósł 21,5, natomiast wg stanu na dzień 1 marca 2017 r. – 16,0⁷⁶.
2. Od dnia otwarcia likwidacji Instytutu, Likwidator wypowiedział 10 umów o pracę z pracownikami IRSS⁷⁷.
3. Z wyjaśnień Likwidatora wynika, że według stanu na dzień 8 sierpnia br. w stosunku pracy z Instytutem pozostawało 5 pracowników, którzy realizowali zadania statutowe, przede wszystkim w zakresie organizacji szkoleń, a także rozliczali zrealizowane projekty. Ponadto jedna osoba przebywała na urlopie rodzicielskim.
4. Niemniej jednak w toku czynności kontrolnych, Likwidator pismem z dnia 30 sierpnia br. poinformował kontrolujących, że wypowiedział umowy o pracę 3 pracownikom Instytutu w likwidacji⁷⁸ (Pani ██████████ odebrała dokument osobiście, Pani ██████████ za potwierdzeniem odbioru podczas urlopu wypoczynkowego, Pani ██████████ za potwierdzeniem odbioru podczas zwolnienia lekarskiego). Likwidator poinformował, że „pracownicy, wobec których zastosowano w sierpniu br. wypowiedzenie przebywają obecnie na urloпах.

⁷⁴ Pismo z dnia 09.08.2017 r. Prezesa Zarządu Archiwum Sieradzkiego „Archiwista” sp. z o.o. w Sieradzu do Likwidatora Instytutu Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie.

⁷⁵ Pismo Likwidatora z dnia 04.08.2017 r., znak: IRSS/497/L/2017.

⁷⁶ Pismo Likwidatora z dnia 30.08.2017 r., znak: IRSS/533/L/2017.

⁷⁷ Wypowiedzenia umów o pracę. Wyjaśnienia Likwidatora z dnia 02.08.2016 r.

⁷⁸ Pismo Likwidatora z dnia 30.08.2017 r., znak: IRSS/533/L/2017.

Zawarte bądź modyfikowane umowy w okresie od dnia otwarcia likwidacji Instytutu

1. W dniu 1 marca 2017 r. Likwidator zmienił „Porozumienie zmieniające warunki pracy i płacy” zawarte w dniu 1 listopada 2016 r. przez p.o. Dyrektora Instytutu z Panem [REDAKTED]. Wprowadzone zostały dodatkowe obowiązki dotyczące współpracy z Likwidatorem i koordynacji prac organizacyjno-prawnych związanych z likwidacją Instytutu, w tym przede wszystkim:
 - sporządzanie wykazów spraw niezakończonych i zakończonych obejmujących problematykę działalności Instytutu,
 - przygotowywanie dokumentacji do przekazania do archiwów MRPiPS,
 - przygotowywanie wykazów umów i porozumień o współpracy partnerskiej Instytutu oraz korespondencja w sprawie rozwiązania i zakończenia współpracy,
 - przygotowywanie wykazów umów cywilnoprawnych,
 - koordynowanie prac przygotowujących dokumentację Instytutu o charakterze ogólnym do archiwizowania i przekazania do właściwych instytucji, w tym do archiwów państwowych,
 - współpraca z Likwidatorem w obszarze analizy zobowiązań finansowych Instytutu, w tym przygotowywanie list wierzycieli,
 - przygotowywanie miesięcznych informacji w imieniu Likwidatora o przebiegu zadań ujętych w Harmonogramie,
 - przygotowywanie projektów opracowań, informacji oraz sprawozdań i raportów na temat procesu likwidacyjnego Instytutu, w tym: miesięcznych informacji w imieniu Likwidatora o przebiegu zadań ujętych w Harmonogramie czynności likwidacyjnych.
2. Na mocy ww. „Porozumienia” p. [REDAKTED] przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 4.900 zł brutto. Natomiast na przekazanych kontrolującym listach płac za marzec, kwiecień, maj, czerwiec kwota wynagrodzenia przyznanego Panu [REDAKTED] wynosiła 5.400 zł. W odpowiedzi na pytanie kontrolujących dotyczące wyjaśnienia powyższych rozbieżności, Likwidator wskazał, że: „jest to obecnie jedyny pracownik likwidowanej jednostki organizacyjnej dysponujący ogromnym zakresem wiedzy zarówno z okresu przed dniem otwarcia likwidacji Instytutu, jak i w trakcie trwania czynności likwidacyjnych, będącym w pełnej dyspozycyjności wykraczającej poza normatywny czas pracy, wynikający ze stosunku pracy. Pracownik ten dysponuje bardzo wysokimi umiejętnościami analitycznymi, znajomością zagadnień prawno-organizacyjnych, znajomością relacji pomiędzy likwidowanym Instytutem a jego kontrahentami, a także posiadającym rozeznanie w wielu sprawach kadrowo-personalnych

[...] Po zapoznaniu się z faktycznym stanem dyspozycyjności pracowników IRSS z nierozwiązanym stosunkiem pracy na dzień 1 marca 2017 r., podjąłem decyzję o powierzeniu dodatkowych obowiązków m.in. p. ██████████, uwzględniając wieloletnie jego doświadczenie zawodowe, zmieniając jednocześnie warunki pracy i płacy⁷⁹. Do powyższych wyjaśnień Likwidator załączył pismo z dnia 1 marca 2017 r., na mocy którego strony stosunku pracy – Likwidator i p. ██████████ – zgodnie postanowiły, że wynagrodzenie zasadnicze p. ██████████ od dnia 1 marca br. będzie wynosiło 5.400 zł. Powyższe pismo nie znajdowało się w dokumentacji przekazanej kontrolującym w trakcie wykonywanych czynności kontrolnych w Instytucie.

3. W dniu 1 marca 2017 r. Likwidator zmienił postanowienia „Porozumienia zmieniającego warunki pracy i płacy” zawartego w dniu 12 października 2016 r. przez p.o. Dyrektora Instytutu z Panią ██████████. Zmianie uległa wysokość wynagrodzenia na 5.200 zł i wprowadzone zostały dodatkowe obowiązki związane z pełnieniem funkcji Kierownika Ośrodka Szkoleniowego IRSS w Białobrzegach oraz specjalisty badawczo-technicznego. W dniu 27 lipca 2017 r. Likwidator zawarł z Panią ██████████ porozumienie zmieniające warunki pracy w związku ze sprzedażą Ośrodka Szkoleniowego IRSS, na mocy którego od dnia 31 lipca br. zajmowała stanowisko specjalisty badawczo-technicznego w Biurze Instytutu w Warszawie.
4. W dniu 1 maja 2017 r. Likwidator zawarł umowę o pracę z Panią ██████████ na czas nieokreślony w wymiarze pełnego etatu na dotychczasowym stanowisku – pracownika techniczno-badawczego z wynagrodzeniem 5.300 zł brutto. Do zadań pracownika należała m.in. opieka merytoryczna i logistyczna nad projektem POWER – w zakresie specjalizacji II stopnia pracownik socjalny. Zakres obowiązków służbowych pracownika określono w załączniku nr 1 do umowy, przy czym obowiązywał on od dnia 2 stycznia 2017 r., tj. na cztery miesiące przed zawarciem umowy i został podpisany jedynie przez pracownika. Warto zauważyć, że stosownie do art. 361 § 1 kodeksu pracy⁸⁰ – jeżeli wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony lub umowy o pracę zawartej na czas określony następuje z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy albo z innych przyczyn nie dotyczących pracowników, pracodawca może, w celu wcześniejszego rozwiązania umowy o pracę, skrócić okres trzymiesięcznego wypowiedzenia, najwyżej jednak do 1 miesiąca. W takim przypadku pracownikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za pozostałą

⁷⁹ Pismo z dnia 10.08.2017 r. Likwidatora do Biura Kontroli i Audytu MRPiPS (doręczone w dniu 17.08.2017 r.)

⁸⁰ Ustawa z dnia 26.06.1974 r. *Kodeks pracy* (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1666 ze zm.).

część okresu wypowiedzenia. Na podstawie zacytowanego przepisu od dnia otwarcia likwidacji Instytutu wypłacono już odszkodowania w łącznej kwocie ponad 189 tys. zł.

5. W wyjaśnieniach udzielonych kontrolującym, Likwidator zaznaczył, że „pracownicy tacy jak: p. [REDACTED], p. [REDACTED] oraz p. [REDACTED] są jedynymi, którzy nie prezentując postaw roszczeniowych wykonują szereg obowiązków związanych ze współpracą z Zespołem Likwidatora, przez co zasługują na specjalne wyróżnienie”. Kontrolujący jednakże zwrócili uwagę, że realizacja większości ww. dodatkowych obowiązków wyznaczonych zwłaszcza p. [REDACTED], stanowiła zakres czynności, do których zobowiązany był na podstawie § 2 i 3 umowy nr 10/DPS/2017 Likwidator. Stosownie do postanowień § 5 tej umowy: „do realizacji przedmiotu umowy Likwidator zapewni udział osób wskazanych w ofercie z dnia 21 grudnia 2016 r.”. Natomiast w umowie nie zawarto postanowień zezwalających Likwidatorowi na delegowanie zadań związanych z likwidacją IRSS na pracowników Instytutu i podwyższanie im z tego tytułu wynagrodzenia.
6. W wyjaśnieniach z dnia 2 sierpnia br. Likwidator poinformował kontrolujących, że „od momentu otwarcia likwidacji w Instytucie nie były zatrudniane nowe osoby na podstawie umowy o pracę. Zawierane natomiast były umowy cywilnoprawne. Zawarcie tych umów podyktowane było koniecznością zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Instytutu. Umowy te można podzielić na trzy grupy: umowy cywilnoprawne konieczne dla prawidłowego funkcjonowania Ośrodka Szkoleniowego w Białobrzegach, umowy cywilnoprawne z osobami prowadzącymi zajęcia i szkolenia, umowy cywilnoprawne związane z bieżącym funkcjonowaniem Instytutu oraz jego likwidacją (umowy dotyczące wyceny majątku, obsługi informatycznej, ewidencji wydatków w POWER) [...]. Od momentu otwarcia likwidacji zawarte zostały umowy cywilnoprawne z dwoma byłymi pracownikami Instytutu”.
7. W dokumentacji przekazanej kontrolującym znajdowały się następujące umowy z byłymi pracownikami Instytutu: dwie umowy o dzieło na wydanie numerów 3/2017 (termin realizacji umowy: 15 sierpnia br.) i 4/2017 (termin realizacji umowy: 2 października 2017 r.) czasopisma naukowego „Niepełnosprawność i Rehabilitacja” (wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł za realizację każdej z umów). Natomiast w przekazanej kontrolującym dokumentacji brak było umowy cywilnoprawnej z Panem [REDACTED]. Dopiero w odpowiedzi na kolejne pismo kontrolujących, Likwidator przekazał kopie dwóch umów zawartych z p. [REDACTED] – jedną na wykonanie prac administracyjnych związanych z przygotowaniem całości dokumentacji oraz obsługi

technicznej odbywających się egzaminów specjalizacji w zakresie pracownik socjalny⁸¹, drugą na wykonanie prac administracyjnych związanych z przygotowaniem całości dokumentacji oraz obsługi technicznej odbywających się egzaminów II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny⁸². W ww. umowach z p. [REDAKTED] nie wskazano konkretnie o jakiego rodzaju egzaminy chodzi, ale z przedłożonej dokumentacji wynika, że dotyczyły one projektu POWER⁸³.

8. Ponadto w dokumentacji udostępnionej kontrolującym były trzy umowy cywilnoprawne: jedna na ewidencję wydatków w związku z realizacją projektu POWER i sprawowanie obsługi informatycznej Biura Instytutu (wynagrodzenie w wysokości 1.000 zł netto miesięcznie⁸⁴) oraz dwie na usługi kelnerskie (wynagrodzenia w kwocie 95 zł⁸⁵ oraz 304 zł brutto⁸⁶). Z wyjaśnień Likwidatora⁸⁷ wynika, że „zaangażowanie osób na umowy zlecenia 95/2017 i 96/2017 dotyczyły specjalistycznej usługi kelnerskiej świadczonej na potrzeby grup komercyjnych w dniach 25-26.05.2017 r. oraz grupy komercyjnej w dniu 30-31.05.2017 r., goszczących w Ośrodku Szkoleniowym w Białobrzegach. Pierwsza grupa liczyła 36 osób, a druga grupa – 54 osoby, a w tym okresie do całodzienniej dyspozycji gości Ośrodka pozostawała tylko 1 osoba (kelnerka Ośrodka)”.⁸⁸

Urlopy wypoczynkowe

1. Do dnia wszczęcia kontroli Likwidator udzielił urlopu wypoczynkowego 4 pracownikom⁸⁸, niemniej jednak wszystkim osobom zatrudnionym w IRSS przysługiwała jeszcze bardzo duża ilość urlopu⁸⁹. Zgodnie bowiem z art. 41 ustawy *o instytutach badawczych*⁹⁰ – pracownikom naukowym i pracownikom badawczo-technicznym przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 36 dni w ciągu roku.

⁸¹ Umowa zlecenia nr 91/2017 z dnia 29.06.2017 r. – zlecenie miało być wykonane w okresie 01-18.07.2017 r., wynagrodzenie w wys. 6.800 zł brutto.

⁸² Umowa zlecenia nr 89/2017 z dnia 06.06.2017 r. – zlecenie miało być wykonane w okresie 07-30.06.2017 r., wynagrodzenie w wys. 6.000 zł brutto.

⁸³ Wypłata wynagrodzenia nastąpiła z rachunku ogólnego (podstawowego) Instytutu.

⁸⁴ Umowa z dnia 02.05.2017 r.

⁸⁵ Umowa zlecenia nr 95/2017 z dnia 25.05.2017 r. na usługę kelnerską, czas realizacji zlecenia – od 01.05. do 02.06.2017 r.

⁸⁶ Umowa zlecenia nr 96/2017 z dnia 25.05.2017 r. na usługę kelnerską, czas realizacji zlecenia – od 23.05. do 31.05.2017 r.

⁸⁷ Pismo Likwidatora z 09.08.2017 r., znak: IRSS/501/L/2017.

⁸⁸ P. [REDAKTED] – 12 dni, p. [REDAKTED] – 11 dni, p. [REDAKTED] – 10 dni, p. [REDAKTED] – 10 dni.

⁸⁹ P. [REDAKTED] – 81 dni, p. [REDAKTED] – 58 dni, p. [REDAKTED] – 26 dni, p. [REDAKTED] – 49 dni, p. [REDAKTED] – 60 dni.

⁹⁰ Ustawa z dnia 30.04.2010 r. *o instytutach badawczych* (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1158 ze zm.).

2. W udzielonych wyjaśnieniach Likwidator poinformował, że trzech pracowników którym w sierpniu 2017 r. wypowiedział umowy o pracę, wykorzystują zaległe urlopy. Ponadto zaznaczył, że proces wykorzystywania urlopów będzie od września br. intensyfikowany, co dotyczy zarówno grupy pracowników mających wypowiedzenia oraz grupy pracowników mających zachowany stosunek pracy, będzie to uzależnione od potrzeb dysponowania pracownikami przez Likwidatora w kontekście wygaszania zadań statutowych⁹¹.
3. Kontrolujący zwrócili uwagę, że Likwidator w okresie objętym kontrolą udzielił pracownikom Instytutu urlopu wypoczynkowego w niewielkim zakresie, a zgodnie z art. 171 § 1 kodeksu pracy – w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny.
4. Na pytanie kontrolujących „czy występowały przerwy w realizacji czynności określonych umową nr 10/DPS/2017, w szczególności czy korzystał Pan w okresie obowiązywania umowy z urlopu wypoczynkowego, a jeśli tak, to w jakim wymiarze, czy zawiadomił Pan o tym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz czy pobierał Pan w tym czasie wynagrodzenie? Kto i na jakiej podstawie prawnej zastępował Pana w okresie ewentualnego korzystania przez Pana z urlopu wypoczynkowego?”, Likwidator wyjaśnił, że: „nie występowały przerwy w realizacji czynności określonych umową nr 10/DPS/2017. Co prawda w dniach 24-28 lipca 2017 r. Likwidator przebywał w domu, jednakże w tych dniach czynności likwidacyjne były wykonywane przez członków zespołu likwidacyjnego”⁹². Kontrolujący zwrócili uwagę, że w umowie nr 10/DPS/2017 nie przewidziano przepisów normujących kwestie związane z urlopem wypoczynkowym. Do powyższej umowy znajdowały zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego⁹³, a nie postanowienia działu siódmego rozdziału I kodeksu pracy.

Zatrudnienie Zastępcy Dyrektora Instytutu

1. Na dzień wszczęcia kontroli w IRSS była zatrudniona p. [REDAKTOWANE]. Na zapytanie kontrolujących, na mocy jakiej podstawy prawnej, od kiedy i na jakim stanowisku jest zatrudniona, Likwidator wyjaśnił, że „Pani [REDAKTOWANE] pozostaje nadal pracownikiem Instytutu. Umowa o pracę z Panią [REDAKTOWANE] nie została jeszcze wypowiedziana. Oświadczenie o wypowiedzeniu tej umowy złożone

⁹¹ Pismo Likwidatora z dnia 30.08.2017 r., znak: IRSS/533/L/2017.

⁹² Pismo Likwidatora z dnia 02.08.2017 r.

⁹³ Ustawa z dnia 23.04.1964 r. *Kodeks cywilny* (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 459 ze zm.).

zostanie w sierpniu 2017 r.”[...] „zajmuje stanowisko Zastępcy Dyrektora Instytutu i do jej obowiązków należy nadzór nad działalnością merytoryczną Instytutu w okresie jego likwidacji”⁹⁴. Pismem z dnia 30 sierpnia br. Likwidator poinformował kontrolujących, że wypowiedział umowę o pracę p. ██████████.

2. Z dokumentacji przekazanej kontrolującym wynika, że p. ██████████ zawarła w dniu 2 maja 2012 r. umowę o pracę na czas nieokreślony⁹⁵, ale w dniu 1 sierpnia 2016 r. złożyła pismo do ówczesnej p.o. Dyrektora Instytutu p. ██████████ z prośbą o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, tj. z dniem 31 października 2016 r. Pani ██████████ wyraziła zgodę na powyższą prośbę. Pismem z dnia 26 września 2016 r. skierowanym do Instytutu Rozwoju Służb Społecznych p. ██████████ wycofała ww. rozwiązanie umowy o pracę (brak potwierdzenia przyjęcia ww. pisma przez kierującego Instytutem).
3. W wyjaśnieniach udzielonych kontrolującym Pani ██████████⁹⁶ stwierdziła, że nie złożyła wypowiedzenia o pracę, a jedynie informację ówczesnemu Dyrektorowi Instytutu, że chce przejść od 1 listopada 2016 r. na emeryturę (w dokumentacji przekazanej kontrolującym brak dokumentów potwierdzających powyższe). Po przedstawieniu przez kontrolujących ww. pism (rozwiązanie umowy o pracę wraz z jego wycofaniem), Pani ██████████ poinformowała, że w momencie, kiedy pojawił się nowy Dyrektor złożyła mu wypowiedzenie umowy o pracę z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, ale po nagłym odejściu Pani ██████████ z funkcji Dyrektora i jej odejściu z pracy, wycofała wypowiedzenie kierując się w swoim odczuciu odpowiedzialnością za Instytut, rozpoczęte projekty i szkolenia. W uzupełnieniu, p. ██████████⁹⁷ oświadczyła, że „niedokończenie realizacji umowy POWR.02.05.00-00-0030/15-00 powodowałoby konieczność zapłacenia kary zagwarantowanej wekslem”.
4. Z dniem 10 października 2016 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołał Panią ██████████ do pełnienia obowiązków Dyrektora IRSS, a w związku z otwarciem likwidacji Instytutu z dniem 1 marca 2017 r. odwołał z powyższej funkcji.
5. P. ██████████ wyjaśniła, że „dnia 10 października 2016 r. Minister Rafalska powierzyła mi jako Zastępcy Dyrektora Instytutu dodatkowo pełnienie obowiązków Dyrektora do czasu powołania likwidatora. Po pojawieniu się likwidatora przekazałam mu wszystkie sprawy organizacyjno-finansowe i nadal pełnię jedynie funkcję Zastępcy

⁹⁴ Pismo Likwidatora z dnia 03.08.2017 r., znak: IRSS/493/L/2017.

⁹⁵ W dniu 02.05.2012 r. została zawarta umowa o pracę na czas nieokreślony z Panią ██████████ w charakterze pracownika naukowego w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Zastępcy Dyrektora.

⁹⁶ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 02.08.2017 r.

⁹⁷ Pismo p. ██████████ z dnia 03.08.2017 r.

Dyrektora Instytutu, co związane jest z koniecznością zamknięcia i rozliczenia projektu oraz redagowania „Niepełnosprawności i Rehabilitacji”.

6. W opinii prawnej radca prawny Biura Dyrektora Generalnego MRPiPS, powołując się na obowiązujące orzecznictwo, wskazał, że za skuteczne uznaje się cofnięcie wypowiedzenia umowy o pracę tylko wtedy, gdy druga strona wyraziła na to zgodę. Z przepisów nie wynika wprost jaką formę powinno ono przybrać, co do zasady pisemną, ale także forma ustna zapewnia skuteczność tej decyzji. Cofnięcie może zostać wyrażone także poprzez tzw. czynności konkludentne, a więc takie, na podstawie których można wnioskować o podjętej decyzji, w omawianym przypadku poprzez powołanie p. ██████████ ██████████ w okresie trwającego wypowiedzenia umowy o pracę do pełnienia funkcji Dyrektora Instytutu i wykonywanie przez pracownika, po złożeniu przez niego oświadczenia woli o cofnięciu wypowiedzenia, obowiązków dyrektora. Wobec czego cofnięte wypowiedzenie poprzez czynności następcze i dorozumiane zostało potwierdzone i jest skuteczne. Natomiast podstawę powołania p. ██████████ na funkcję Dyrektora Instytutu stanowiły przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2010 r.⁹⁸, przy czym zgodnie z § 34 pkt 1 z dniem otwarcia likwidacji, nadzorujący minister odwołuje dyrektora. Stosunek pracy z pracownikiem odwołanym ze stanowiska rozwiązuje się na zasadach określonych w przepisach rozdziału III oddziału I kodeksu pracy *Stosunek pracy na podstawie powołania*, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Z uwagi na brak takich przepisów, obowiązuje kodeks pracy, zgodnie z którym odwołanie jest równoznaczne z wypowiedzeniem umowy o pracę.
7. Sąd Najwyższy orzekł, że powołanie pracownika naukowego zatrudnionego w instytucie badawczym na funkcję dyrektora tego instytutu jest równoznaczne z nawiązaniem stosunku na podstawie powołania w rozumieniu art. 68 § 1 kodeksu pracy i utratą statusu pracownika naukowego, który z kolei jest uregulowany pragmatyką, z której nie wynikają podstawy prawne stwarzające pracodawcy możliwość rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem naukowym z powodu powołania na funkcję dyrektora, czy też odwołania z tej funkcji. Pracownik naukowy może być powołany na funkcję dyrektora tej jednostki jedynie w znaczeniu funkcyjno-organizacyjnym, co oznacza, że nie dochodzi do nawiązania stosunku pracy w rozumieniu art. 68 § 1 kodeksu pracy⁹⁹.
8. W wyjaśnieniach udzielonych kontrolującym w dniu 3 sierpnia 2017 r., Likwidator poinformował kontrolujących, że Pani ██████████ przysługiwało

⁹⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17.11.2010 r. w sprawie tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji, przekształcania, włączania lub likwidacji instytutów badawczych (Dz. U. z 2010 r. nr 230, poz. 1512).

⁹⁹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06.04.2017 r. II PK 39/16, LEX nr 2288093.

wynagrodzenie w wysokości identycznej, jak przed otwarciem likwidacji, tj. 8.000 zł brutto miesięcznie, a dodatkowo „otrzymywała wynagrodzenie jako członek Centralnej Komisji Egzaminacyjnej za udział w komisjach egzaminacyjnych w zakresie II stopnia specjalizacji pracownik socjalny, które łącznie do dn. 31 lipca 2017 r. wyniosło brutto 7.200,00 zł”.

Wynagrodzenie z tytułu umowy nr 10/DPS/2017

Na mocy powyższej umowy Likwidatorowi przysługiwało wynagrodzenie w łącznej wysokości 153.750 zł. Do dnia wszczęcia czynności kontrolnych Likwidator otrzymał wynagrodzenie w łącznej wysokości 41.512,50 zł na podstawie wystawionych faktur¹⁰⁰ po zaakceptowaniu przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹⁰¹, zgodnie z § 6 ust. 7 umowy, protokołów odbiorczych cząstkowych¹⁰². Wpłaty wynagrodzenia dokonywał Likwidator ze środków Instytutu. Zgodnie z „Wykazem transakcji zrealizowanych ze środków uzyskanych ze sprzedaży Ośrodka Szkoleniowego w Białobrzegach” przekazany przy piśmie z dnia 23.08.2017 r. Likwidator otrzymał kolejną transzę wynagrodzenia w wysokości 13.837,50 zł¹⁰³.

VII. Wnioski z kontroli

1. Likwidator zrealizował w terminie określonym w Harmonogramie 70% zleconych mu na mocy umowy nr 10/DPS/2017 zadań, 9% po terminie, 7% częściowo, 11% zadań pozostawało w trakcie realizacji. Nie zrealizowano 2 zadań (tj. 3%).
2. W okresie od dnia otwarcia likwidacji IRSS, Likwidator wypowiedział trzynaście umów o pracę, a zawarł łącznie dziewięć nowych (w tym jedną umowę o pracę na czas nieokreślony, cztery umowy zlecenia z byłymi pracownikami Instytutu, cztery umowy zlecenia: na usługi kelnerskie (dwie), na wykonywanie prac pokojowej i pomocy kuchennej, na prowadzenie ewidencji wydatków związanych z realizacją projektu POWER i obsługą informatyczną Biura Instytutu). Ponadto, dwóm pracownikom Instytutu zmienił postanowienia wcześniej zawartych umów, przydzielając obowiązki

¹⁰⁰ Faktura nr 17-FVS/0289 z dnia 29.05.2017 r. na kwotę 27.675 zł, faktura nr 17-FVS 0440 z dnia 13.07.2017 r. na kwotę 13.837,50 zł.

¹⁰¹ Zgodnie z udzielonym w dniu 01.03.2017 r. pełnomocnictwem uprawnienia związane z zawarciem i kontrolą prawidłowości realizacji umowy nr 10/DPS/2017 przysługiwały Dyrektorowi Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej.

¹⁰² Nr 1 z dnia 25.05.2017 r. – kwota w wysokości 13.837,50 zł z VAT, nr 2 z dnia 25.05.2017 r. – kwota w wysokości 13.837,50 zł z VAT, nr 3 z dnia 11.07.2017 r. – kwota w wysokości 13.837,50 zł z VAT.

¹⁰³ Poz. 444 Wykazu.

związane z prowadzonym procesem likwidacji Instytutu i zwiększając im wysokość wynagrodzenia.

3. Kwestia archiwizacji dokumentacji dotyczącej projektu POWER zostanie rozstrzygnięta w odrębnym postępowaniu w ramach kontroli zaplanowanej przez Departament Wdrażania EFS MRPiPS.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości/uchybenia w zakresie zadań, do których realizacji został zobligowany Likwidator:

1. Nie otworzył ksiąg rachunkowych na dzień otwarcia likwidacji Instytutu oraz nie sporządził w terminie sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający otwarcie likwidacji IRSS, co było niezgodne z przepisami ustawy *o rachunkowości* oraz umowy nr 10/DPS/2017.
2. Po upływie określonych w umowie (Harmonogramie) terminach zostały sporządzone: sprawozdanie finansowe za 2016 r. oraz wycena wartości nieruchomości i ruchomości IRSS.
3. Do dnia wszczęcia kontroli nie zostały złożone do KRS sprawozdania finansowe za 2014 i 2015 r, co jest niezgodne z przepisami ustawy *o rachunkowości* oraz rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie tworzenia, łączenia, podziału, reorganizacji, przekształcania, włączania lub likwidacji instytutów badawczych*.
4. Likwidator nie prowadził na bieżąco ewidencji księgowej Instytutu za okres postępowania likwidacyjnego, co jest niezgodne z wymogami ustawy *o rachunkowości*.
5. Dokonywane w badanym okresie wypłaty gotówkowe nie pokrywały się z operacjami na koncie rozrachunkowym Instytutu, co jest niezgodne z art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy *o rachunkowości*.
6. Likwidator udał się na urlop wypoczynkowy, który mu nie przysługiwał na mocy umowy nr 10/DPS/2017, nie informując o tym drugiej strony umowy.
7. Dysponując środkami publicznymi Likwidator zawarł ustną umowę na dokonanie wyceny wartości nieruchomości i ruchomości Instytutu, co pozbawiło drugą stronę umowy nr 10/DPS/2017 możliwości zweryfikowania czy dokonane z tego tytułu wydatki publiczne były zgodne z postanowieniami ustnego zlecenia.
8. Zadanie związane z uporządkowaniem zasobu archiwalnego Instytutu i archiwizowaniem dokumentacji zostało zrealizowane w niewielkim stopniu – Likwidator zawarł umowę przechowania ze spółką „Archiwista” sp. z o.o., ale nie wskazano w niej terminu realizacji i dopiero na skutek pytań kontrolujących, ww. spółka poinformowała, że porządkowanie

przejętych z Ośrodka Szkoleniowego w Białobrzegach akt rozpoczęło od 16 sierpnia 2017 r., mimo że zostały przejęte w dniu 26 lipca, a wypłata pierwszej części wynagrodzenia nastąpiła w dniu 18 lipca br.

9. Przekazana do kontroli dokumentacja była niekompletna, stwierdzono brak: „Operatu szacunkowego nieruchomości zabudowanej Ośrodkiem Szkoleniowym w Białobrzegach przy ul. Wczasowej 15a, na terenie gminy Nieporęt, uregulowanej w księdze wieczystej KW nr WAIL/00043949/0” oraz „Operatu szacunkowego określenia wartości środków trwałych i wyposażenia Biura IRSS w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 34/50”.
10. Likwidator przeniósł część kompetencji związanych z likwidacją IRSS na pracownika Instytutu podwyższając jednocześnie jego wynagrodzenie. Powyższego nie przewidywała umowa nr 10/DPS/2017 zawarta z Likwidatorem w dniu 1 marca 2017 r.

W związku z ustaleniami kontroli zalecam:

1. Bezwzględne przestrzeganie przepisów ustawy *o rachunkowości* w zakresie prowadzenia bieżącej ewidencji zdarzeń gospodarczych IRSS w likwidacji na podstawie dowodów księgowych.
2. Niezwłoczne złożenie do Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdań finansowych Instytutu za 2014 oraz 2015 r.
3. Dołożenie starań, aby pracownicy nadal zatrudnieni w Instytucie wykorzystali zaległe urlopy wypoczynkowe w całości lub w części.
4. Zintensyfikowanie działań związanych z wygaszaniem działalności Instytutu. Nie zaciąganie nowych zobowiązań, chyba że są one absolutnie konieczne w związku z realizacją zadań określonych w umowie nr 10/DPS/2017 i zawieranie w takich przypadkach umów zawsze w formie pisemnej.
5. Zgłaszanie do Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej MRPiPS wszelkich planów związanych z zawieraniem nowych umów w imieniu IRSS w likwidacji bądź wprowadzaniem zmian do już zawartych.
6. Wykonanie zadania dotyczącego wyceny praw niematerialnych związanych z publikacjami Instytutu.
7. Przyspieszenie prac związanych z uporządkowaniem zasobu archiwalnego i archiwizowaniem dokumentacji IRSS.
8. Zwiększenie nadzoru nad prawidłową i terminową realizacją zadań określonych w umowie nr 1/DPS//2017 oraz dokładanie należytej staranności przy ich wykonywaniu, w tym również dbanie o kompletność dokumentacji.

9. Refundowanie z wynagrodzenia Likwidatora części wynagrodzenia pracownika IRSS w likwidacji, na którego przeniesiono wiele zadań związanych z likwidacją Instytutu.

Zwracam się o złożenie informacji o wykonaniu powyższych zaleceń, a także podjętych działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 14 dni od daty otrzymania sprawozdania.

MINISTER
z up. *Erzafas*
Elsz...
PRO...